

Dale T McKinley

Internationalism och kriget i Ukraina – hyckleriet i delar av vänstern

Ur *Daily Maverick*¹, 9 juli 2023. Även *Links* 14 juli 2023

[Dale T McKinley (ovan) är sedan länge politisk aktivist, forskare-författare och föreläsare, anställd vid International Labour, Research and Information Group.]

Dessvärre är det bara alltför väntat att delar vänstern orubbligt, högljutt och i detta fall korrekt, uppmanar imperienationer/väst att sluta betrakta folken i den Globala södern som objekt – samtidigt som man förvägrar majoriteten av arbetande och fattiga eller vänsterkrafterna i Ukraina och Ryssland samma rätt.

I centrum av all meningsfull och seriös vänsterpolitik och ideologi ligger principen om internationalism. Parallellt, och som en del av det centrala i internationalismen, ligger tron på och kampen för mänsklig solidaritet och värdighet för de förtryckta, exploaterade och som lider, oavsett nationalitet, ras, kön, etnicitet och sexuell eller religiös identitet.

Det i sin tur lyfter fram två ytterst grundläggande principer; att utgångspunkten måste vara att lyssna till rösterna från drabbade människor och att folken i alla nationer, oavsett storlek och militär styrka, har rätt till självbestämmande och självförsvar.

Och ändå finns ett stort antal personer – i Sydafrika och globalt – som betecknar sig (en del mycket högljutt och öppet) som vänster, som hycklande valt att tillämpa internationalismen som princip och i praktisk handling selektivt när det gäller Rysslands krig mot Ukraina. Därigenom sviker de inte bara arbetarna och de fattiga utan också verkliga vänsteraktivister och organisationer i Ukraina och Ryssland och egentligen runt om i världen. De spelar också direkt i händerna på imperier/stormakter och högerreaktionärer och åstadkommer därmed oerhörd skada för vänsterns trovärdighet bland den breda allmänheten i sina egna länder och globalt.

¹ *Daily Maverick* är en sydafrikansk onlinenyhetspublikation och veckotidning med kontor i Kapstaden och Johannesburg. Den säger sig ha en läsekrets på cirka 10 miljoner läsare per månad. (eng. Wikipedia).

Tidigt 2022, några veckor innan Vladimir Putin gav order till den ryska armén att invadera Ukraina, gjorde *Sotsialnyi Ruch* ("Sociala rörelsen"), en ukrainsk organisation inom den demokratiska socialistiska vänstern som samarbetar med oberoende fackföreningar och andra demokratiska organisationer, ett uttalande med rubriken "Dags för Internationell solidaritet mot kriget".² Där uppmanades "den internationella vänstern att ta avstånd från den ryska regeringens imperialistiska politik och visa solidaritet med folket".

I en central del av uttalandet hette det: "Tillbakagången för amerikansk imperialism har dessvärre inte lett till uppkomsten av någon mer demokratisk världsordning, utan till framväxten av andra imperialistiska rovdjur, fundamentalistiska och nationalistiska rörelser. På grund av detta måste den internationella vänstern, mer än vad som bara bekämpa västlig imperialism, omvärdera sin strategi."

Varför? För att ett avståndstagande från "de ukrainska makthavarnas nyliberala och nationalistiska politik ... ingalunda rättfärdigar [sic] Rysslands imperialistiska aggression".

Då Kreml "förnekar Ukrainas existens [och] enbart vill förhandla med USA, samtidigt som man helt avfärdar Ukraina, [som] inte får bli ett kort i någon uppgörelse mellan de båda imperialistiska staterna".

Internationell solidaritet

"Utän att hysa några illusioner om att västliga regeringars politik tjänar något annat än stor-kapitalet och deras egna syften ... kan det arbetande folkets intressen i Ukraina bara tillgodoses genom trycket från progressiva rörelser och allmänheten i dessa länder. Framtiden för den socialistiska rörelsen i Ukraina hänger på internationell solidaritet".

Detta är exakt vad delar av vänstern/socialistiska rörelser och aktivister gjorde efter den ryska invasionen. Två exempel på detta.

MES, den socialistiska vänsterrörelsen i Brasilien, betecknade Rysslands agerande som "en imperialistisk ockupation av ett folk, av en suverän, demokratisk nation" (om än med en nyliberal regering – precis som ANC) och "har bestämt oss för att stödja det ukrainska motståndet samt de pacifistiska och demokratiska krafter och förtryckta nationer som inom Ryska federationen vägrar låta sig förvandlas till kanonmat i detta krig".³

Sinn Fein, det största partiet på Irland och med en lång historia av motstånd mot brittisk kolonialism, uttalade på sin kongress i november 2022 sitt fulla stöd för Ukrainas kamp och fastslog att man "otvetydigt fördömer alla former av imperialism eller kolonial aggression ... förnekande av nationellt självbestämmande och alla kränkningar av nationell suveränitet runt om i världen, utan undantag". Man krävde "omedelbart tillbakadragande av alla ryska trupper [och] fullständigt återställande av Ukrainas nationella suveränitet".⁴

Denna konsekventa internationalism bekräftades av att en av huvudtalarna vid Sinn Feins kongress var palestiniern Omar Barghouti, grundare av Rörelsen för bojkott och sanktioner mot Israel.

Vad MES och Sinn Fein förstått är att principen om och tillämpningen av internationalism i grunden innebär att de som genom historien och fram till idag blivit insnärjda och utnyttjade som schackpjäser i inom-imperialistisk rivalitet och konflikter, är egna politiska subjekt med rätt att bestämma över sitt öde. Arbetarna och de fattiga i Sydafrika känner till detta bättre än de flesta.

² [Time for International Anti-War Solidarity](#)

³ Se [Federico Fuentes och Israel Dutra: Ukraina, Lulas fredsplan och den globala kampen mot extremhögern](#)

⁴ Se [For 'immediate withdrawal of all Russian forces' from Ukraine, says Sinn Fein congress](#)

Som den ukrainske vänsterintellektuelle Taras Bilous framhåller så är detta ”att bara se folk som offer” ett ”mycket vanligt misstag som vänstern i väst gör” och i synnerhet beträffande Ukraina och andra länder i Östeuropa gör många vänsteranhängare i väst ”fortfarande misstaget att bara betrakta dessa folk ur perspektivet med konfrontationen mellan väst och Ryssland”.⁵

Hyckleri inom vänstern

Det är alls inte oväntat att en del inom vänstern – även här i Sydafrika – inte klarar av att inse sitt hyckleri i detta avseende. Medan man konsekvent, högljutt och i detta fall korrekt, uppmanar imperiationer/väst att sluta betrakta folken i den Globala södern som objekt och strunta i deras åsikter, avfärda deras erfarenheter, blanda sig i deras inre angelägenhet och försöka förringa och/eller undertrycka deras politiska mål, vägrar man tillämpa samma resonemang på majoriteten av arbetare och fattiga samt på vänsterkrafterna i såväl Ukraina som Ryssland.

Många väljer också dessutom att upphöra med sin ”antiimperialism” när det handlar om Putins privata (men störande) armé av legosoldater i Wagnergruppen och särskilt dess aktiviteter på den afrikanska kontinenten till stöd för ”sina” diktatoriska kleptokratier.

Som om inte den sortens hyckleri vore illa nog går många längre och spär på med att försköna den historiska och aktuella verkligheten bakom Putins regim – precis som Stalin gjorde med sin regim. I stället för att betrakta den för vad den alltid varit och fortsätter att vara – en imperialistisk, ultra-nationalistisk, höger, auktoritär, oligarkisk, antisocialistisk och samhällsligt reaktionär regim – får vi falska och tomma uttalanden om Putins ”antiimperialism” med ”rätt” att tala om ryska intressesfärer.

Givetvis skulle inte samma ”vänster” dö för att ställa upp på USA:s ”rätt” till intressesfärer, man kan bara föreställa sig hur det skulle tas emot av massorna i Central- och Sydamerika eller Mellanöstern.

Vad spelar det sedan för roll att sådana ”ståndpunkter” bekvämt passar in i hur konspirations-tänkande nyfascister, vita nationalister, ultrasister och högerfolk världen över (oavsett nationalitet) ”ser på” Putins Ryssland och kriget med Ukraina. Det mest upprörande med detta hyckleri är att de fullständigt struntar i allt självständigt agerande från folk och organisationer i Ryssland och Ukraina, som omfattar progressiva ideal och kämpar och agerar mot militarism, rasism, råvaruexploatering, ultranationalism, patriarkat, homofobi, privatiseringar som gynnar oligarkerna och för rätten till avvikande uppfattningar och yttrandefrihet.

Den ukrainska vänstersociologen Alona Liasjeva ger oss en tung påminnelse om att en mycket avgörande och grundläggande fråga står på spel för vänstern:

Det är viktigt att analysera alla konflikter för att förstå alla aktörer, dynamiken och vem som bär skulden, [men] i fallet Ukraina är det mycket lättare än många inom vänstern tror. Ukraina blev angripet av en imperialistisk armé, och det har lett till att vi befinner oss i en kamp för att försvara våra liv och själva vår rätt att existera som suverän nation ... det här är ingen abstrakt fråga för oss.

I stället för att lyssna till oss och våra erfarenheter, i stället för att identifiera sig med vår kamp, bygger alldeles för många inom vänstern upp komplicerade versioner om geopolitik, som uppriktigt sagt inte håller vid en närmare granskning. Huvudfrågan är att 44 miljoner människor förnekas sin nationella rätt, rätten som politiskt subjekt och rätten att agera.

Putins Kreml och dess järnhand

Det överträffar det mesta att en del inom vänstern valt att ställa sig bakom dem som är själva kännetecknet på allt varje vänsteranhängare med självrespekt borde ogilla och samtidigt

⁵ [”Vänstern i väst måste tänka om”](#) Noter om kriget från Kiev (13 mars 2022)

strunta i dem som gör vad varje vänsteranhängare med självrespekt borde göra. Hur djupt ner i sanden måste man inte ha stoppat huvudet om man inte klarar av att se det mest fundamentala för dem som lever och kämpar under Putins Kreml och dess järnhand; hans regim, dess korruption, att det är oligarker som härskar, dess homofobi och att den slagit ned all meningsfull opposition mot kriget i Ukraina; att han mycket snart kommer att vara död eller långvarig cellkamrat med andra som försökt sig på samma sak.

Detta påminner mig om 1980-talet då ungdomlig kritik av att auktoritärt styre, korruption och svek mot radikal, antikapitalistisk demokrati spridit sig som en cancer genom hela den sovjetiska regimens kropp och då bemöttes (av mycket av den ”etablerade” vänstern, bl a det sydafrikanska kommunistpartiet) med hätska fördömanden (och än värre) om att vara ”antikommunistiska” och svekfulla anhängare till imperialismen.

Det är sorgligt att det 40 år senare inte tycks vara mycket som förändrats, förutom att Putins närmaste föregångare under sovjettiden jämförelsevis kan framstå som relativt godartade.

Den ryske skribenten, vänstermannen, intellektuelle och aktivisten Ilja Budrajtskis fångar det på pricken när han säger att för de flesta ryssar (och jag skulle tillägga för många inom den internationella vänstern) har ”kriget med Ukraina bara illustrerat motsättningen mellan dem med nostalgi för Sovjetunionens statsmakt och dem ordet vänster handlar om engagemang bakom ett demokratiskt, anti-auktoritärt och framåtsyftande projekt”.⁶

Därmed påminner hans oss om det centrala i att minnas hela vår nationella och internationella historia. I detta fall, när de i Ryssland som bestämt sig för att ”stå emot den ryska regeringens imperialistiska aggression [riskerar] repression och fientlighet ... är det värt att tänka på att 1917 ... var det de som uppmanade ryska soldater att vägra lyda sina officerares order och mot alla odds kom till makten, som sedan stakade ut Ukrainas nu internationellt erkända gränser”.

Åh ... hur elegant kan inte historiens ironier avslöja hyckleri.

Översättning: Björn Erik Rosin

Lästips:

Gilbert Achcar: [Om kriget i Ukraina](#)

Bill Fletcher, Jr & Elly Leary: [Hitta rätt inom vänsterns debatt om Ukraina](#)

Chris Maisano: [Vad säger den europeiska vänstern om Ukrainakriget?](#)

David Ost: [Ingen vänsteruppfattning kan rättfärdiga Putins attack på Ukraina](#)

Catherine Samaray: [Mot Rysslands angreppskrig, och om behovet av en vänster utan koloniala skygglappar](#)

Achain Vanaik: [Vänsterns splittring i Ukraina-frågan](#)

Om Intressesfärer:

Benny Andersson: [Stormakternas favoritteori är inget för vänstern](#) och [Kan intressesfärer skapa fred i vår tid?](#)

Erik Melander: [Hur uppnå fred av hög kvalitet?](#)

⁶ Ilya Budrajtskis: [Russian 'left' split over Ukraine war](#) (i *Le Monde*)